

være blevet oplaget, at han skulde begrave hende. Men netop en saadan Bestemmelse findes ikke, just fordi det først ved Slutningen blev afgjort, hvem Boet blev at overdrage, altsaa, hvem der skulde begrave hende, nemlig hendes Bo. Havde Gaardarvingen faaet Gaarden, da var det ham, der skulde have begravet hende. Det er dernæst af den ærede Rigsdagsmand gjort gjældende, at Manden og Enken havde kjøbt en Parcel af selve Gaarden af Gaardarvingen. Dette er ganske urigtigt. Der er overhovedet Intet blevet kjøbt af Gaarden. Der er kjøbt Noget af et andet Sted, et Husstøb, som var aldeles afslit fra Gaarden. Ganske vist var dette paa Skiftet blevet behandlet paa samme Maade som Gaarden — altsaa forsaavidt er der ingen Feil i det ærede Medlems Fremstilling — men det er ikke blevet kjøbt af Gaardarvingen, det er solgt af Gaardarvingens Stedfader paa egne og Gaardarvingens Begne til hans Broder, og Kjøbsummen blev delt mellem Gaardarvingen og Stedfaderen, saavidt man overhovedet har Oplysning, deroxom. Senere har Stedfaderen igjen kjøbt det tilbage, fordi han vilde lægge det til et andet Sted, han havde. Altsaa er ogsaa dette Punkt urigtigt. — Det er jo dernæst gjort stærkt gjældende af den ærede Rigsdagsmand, at Forordningen af 18de Juli 1777 skulde hindre en Overenskomst eller en Afgjørelse som den, der her har fundet Sted. Det er imidlertid ikke Tilfældet. Som han selv oplyste, siger denne Forordning, som netop giver Regler for, hvorledes Gaarde skulle gaa i Arv, i dens § 8, at disse Bestemmelser ikke skulle være til Hindrer for Arvepagter, hvorved de overdrages til Andre end den nærmest Berettigede, og ganske rigtig tilføies det: „naar Saadant udtrykkelig ansøres“. Men det er nu netop udtrykkelig blevet anført, thi Slutningen af Skiftetrevet gaar netop ud paa at give Bestemmelser om, under hvilke Betingelser Gaarden skulde overdrages og til hvem, og dette indgaaes og underskrives af alle Bedkommende, som det heder, i al Venlighed. Kalder man ikke det en Overenskomst, og en udtrykkelig Overenskomst, saa veed jeg ikke, hvad man kalder udtrykkelig Overenskomst. Nu bliver der klaget over, at intet Pengereverlag er givet; men det er Noget, som den samme § 8 ikke med et Ord kræver. Der er altsaa i alle de anførte Momenter Intet som helst, der støtter den ærede Rigsdagsmands Paastaaende. Imidlertid er det jo vist, at det er en noget usædvanlig Afgjørelse, der fandt Sted her, og der maa altsaa, dersom den virkelig skal anses for retfærdig og billig, have været særegne Omstændigheder tilstede. Nu er det jo klart, at om alle de Omstændigheder, der burde komme i Betragtning herved i Aaret 1825, kan man nu selvfølgelig kun have magre Oplysninger; men saa skulde man ogsaa vogte sig for at tale om, at det er vist, at

her er begaaet en Urret. Der er, som sagt, kun magre Oplysninger; men de, der gives, peges alle hen paa, at det er saa langt fra, at det er begaaet en Urret; at man tværtimod af, hvad der foreligger, kan slutte til, at Skifteforvalteren paa bedste Maade har sørget for Myndlingens Liv, og det maatte man ogsaa især veie gaa ud fra, naar man veed, at den Skifteforvalter, her er Tale om, var en særdeles dygtig og hæderlig Embedsmand, der ganske særlig ogsaa var inde i de ærføste Forhold, da han i mange Aar havde været ærføst Embedsmand. (En Stemme: Hvem var det?) Hans Navn var Carstens, Faberen til den nuværende Herredsfoged. Det, man nu veed, er, at Enken ikke havde kunnet holde sig ved Gaarden, hendes Forhold vare blevne saa daarlige, at hun ikke kunde beholde den. Aaret især veie, 1824, havde hun gjort et Forsøg paa at sælge Gaarden ved offentlig Auktion. Hun maatte der til begjære Overformynderiets Samtykke, og det gjorde hun netop med den Erklæring, at hun ikke saa sig i stand til at blive ved Gaarden. Den blev imidlertid ikke solgt, jeg veed ikke hvorfor. Jeg veed ikke, om der mulig ikke kunde opnaas noget virkelig antagelig Bud paa den, men det er ganske rimeligt, at det ikke kunde ske. Det maa nemlig erindres, at dette Stykke spiller i 1825, da der var meget daarlige Tider. Dette Forsøg mislykkedes altsaa, og nu havde hun ingen anden Udvei end den at søge en Mand, der kunde holde hende ved Gaarden, arbejde for den og sandsynligvis sætte sine Midler i den — jeg veed ikke, om han havde Midler, det veed Ingen, jeg veed kun, at senere havde han en særegen Eiendom, et Raadestøb. Nu var der altsaa Spørgsmaal, om Gaarden kunde konserveres paa denne Maade ved Enkens nye tilkommende Egtemands Hjælp, og det Skifte, der holdtes, maatte altsaa afgjøre, under hvilke Vilkaar Gaarden kunde konserveres for Gaardarvingen. Det maatte naturligvis hero paa, om den nye Mand kunde og vilde overtage den for at bevare den, foreløbig for Enken og de Umyndige og senere ogsaa for Gaardarvingen selv; men naturligvis vilde han stille sine Betingelser. Han vilde, som man maa antage, ikke overtage en daarlig Gaard uden under saadanne Vilkaar, at han kunde staa sig derved. Og paa den anden Side skulde naturligvis Skifteforvalteren som Overformynder — det er nemlig den samme Person — sørge for, at Gaardarvingen ikke kom til at lide mere end høist nødvendigt ved de Bestemmelser, der bleve truffene. Nu har man ogsaa Vidneforklaringer om, at det virkelig under Skiftet har været en saadan Strid mellem Skifteforvalteren, Overformynderen paa den ene Side og Enken og hendes Lavværge paa den anden Side, de daværende Taxationsmands Sønner have nemlig hørt af deres Fædre, at det havde været